

Steiner János

A kombináltpor

*Űt hol a legkönnyebb lét várja a földi lakókat,
hó nem esik, viharok sose dúlnak, nincs soha zápor,
éles hangú Zephír szele fú csak folyton e tájon,
Ókeanosztól j , hogy az embereket felüldítse.ö*

(Homérosz, *Odiüsszeia* 563. sor)

A békés folyam árnyéktalanabb partján szendergő idillikus kisváros közvéleményét az sem rázkódtatta meg túlságosan, amikor már kiviláglott, hogy a sokadik Európa közösségi csatlakozási terv sem fog előnyösen megvalósulni és a család alján lopás elv szerint, nem más, mint a nagyhatalmi packázás, amelyben a kicsik hason csúszva, a nagyobbacsok peckesen parádéznak majd a szépreményűnek beharangozott közösségegység illatos elíziumi mezején. Jogaik esélye, a mostani sakktabla állása szerint, a lenni, venni, elvenni, megenni skálán erőltetett agyköszörülés terhe mellett sem hozhatott semmilyen könnyű sikertörténetet, így élték tovább sokadik, minden változásra védőoltott évük után, jó keresztényekhez méltóan, ősi béketűréssel, a soron következő apostoli időket, különös helyi gondjaik terhei mellett, figyelve a vasárnapi húsleves ősi kultuszának rendületlen megtartására, metélt tésztaival, vagy grízgaluskáival, amely kérdés, mint a soha nem tisztázható helyi paradoxonok legnagyobbika, viharos bajuszrezgésre, összevont szemöldökökre, belháborús duzzogásra, többnapos nem beszélésre szokott okot adni. Nem különben, az említett nemes főzet kellő hőfoka, amelynek megítélése maga a konyhai művészetek központi csarnoka, a *magister gaster* fokozat, hiszen már minden kiskiskolás kapásból fújja, hogy a „*H mérséklet adja meg az ízt és lengeti az illatot*”. Az ilyen okosságok melegágya, a hely akropoliszában tanító, immár őszbehajló, környező községekben éleslátásáról, rátermettségéről ismert, helyben elő és onnan soha el nem mozduló, de a kezét a világ érverésen éberén tartó, közéleti kiválóság, tanár, viláगतató és órákulum, Dr. Ösztrogén.

Nem sok okuk lehetett a riadalomra, mivel a hely fekvése, lehetőségei és kormányzása olyan ütőeret működtetett óraműszerű pontossággal, hogy a nagyvilág hullámai, ha ugyan idő és kulturális gátakat át voltak képesek keserves munkával törni, a hely szelleme előtt, mint afféle zsenge ministránsok a vámpírok bálján, értetlenül megtorpantak és riadtan visszavonulót fújtak. Az ellenállás életformává lett. Ellenállni mindennek, mindenkor és mindenkiel szemben, amely olyan visszatapasztatóan más és különös, mint ahogy az évek nyögő tapasztalatkordéi alatt, az itt már meghonosodott tökéletes kozmoszban, vénáig hatolóan meghonosodott. Nincsen és nem is kell, semmi új a nap alatt!

A természetes védelem a legcélszerűbb ellenállás! Hallhatta a városka apraja és nagyja olyan sokszor Fángl Hümér városi főstratégá, atya fiú és szentlélek, egy személyben, verbális túlsordulásain.

Ez a hely bevehetetlen volt, vasakarattal tartotta magát, mindennel szemben,

hajthatatlanul, keményen és megmutatta ország világnak, mi a virtus, amely nem ingadozik nádbugaként az alkalmi szelekben.

A városkában, ahol az utóbbi időben sok alapkövet ültettek és egyre kevesebb fát (Sőt, új romtemplom építésére sem voltak restek áldozni az újfajta hívők a legvészterhesebb inség idején!), hosszú beszédei habarcsába ágyazva hirdette vezérelvét, a „Nagyot és vasból!”-t, az örökidőre kinevezett léhátor, Fángl Hümér

Amikor kitekintett tágas dolgozószobája ablakán, le a köznapi ember világába, azt a nyüzsgő városképet látta, amely fiatalsága legszebb éveire emlékeztette, amikor a sok is kevés volt és közelebb kúszott a végtelen az ő mindenható lábaihoz, hogy vele egy levegőt szívhasson, egy terem töretlen csendjét élvezhesse munkajellegű szunyókálásai ideje alatt. Azok az idők! Alkalmi érzéki párák lepték el Hümér szeméit, mivel az ilyen állapotot egy életre magába szívja az ember. Különösen a nap emlékét, amikor lovaggá ütötték és ennek megpecsételéseként, láncot is kapott, melyet féltve őriz, de szívesen mutogat minden őt látogatni kényszerülő, egyszerű halandónak. Milyen szomorú, hogy ezeket a magas, hóval fedett csúcsokat, egy pálya töretlen ívű csúcsait, ködével takarja el a tülekedő tavasz szertelen heve, megoldvasztja a nyár, az élet örökös változó igénye szerint.

Ilyesfajta gondolatokkal szerszámozta fel gyér haja alatti szürkéjét és az órájára (Micike ajándéka!) tekintett, megsimogatva annak számlapját kövérkés ujjaival. Lassan itt az ebédidő és nem élhet mártírként és éghet örökké a hivatali rózsabokor lángjában, kényszerűségből ugyan, de földi igényei után kénytelen talpalni.

Az idő múlására, az omladozó százéves középületek valamikor Szines és kimunkált homlokzatain kívül semmi sem utalt. Az évszázakok jöttek-mentek és ahogyan Dr. Ösztrogén mondta, „*A természet nagy tanító és er forrás, amelybe minden változik és visszatér*”. Az egyszerű szerves lények, nyájas adófizetők is követték ezt a természetben gyökeredző éleslátást, azzal a lényegtelen eltéréssel, hogy ők kizárólag – a menési irányt ítélték vonzónak. Ennek a bőröndözési mozgalomnak következtében lekönyelni látszottak az amúgy tetszetős és élénk színekkel gondosan cirkalmazott statisztikai kimutatások.

Ösztrogén! Már megint ez az Ösztrogén! Lehetne-e egy nap, amikor nem kell rágondolnia...?

Hümér és Dr. Ösztrogén ismerték egymást, de nem igazán kívántak egymásról tudni. A városka méretei sajnálatosan, kerékkötői voltak az ilyen egyszerű igénynek, mert a vidéki hír gyorslábú futár, különösen a ragacos és rosszindulatú fajtája, keresztezi az utakat és ezernyi érzékeny hálóján, rezeg, beszél és karattyol, apályból dagályt eszközöl. Kettőjük között, öslények elemi erejével tombolt az ellenszenv, még ha nyájasan és visszafogottan is, mindegyikük hajlott a véleményre, hogy a másik nevének esetleges említése, túl sok levegőt használ el a környezetből és jelentősen csökkenti szépséges kék bolygónk túlélési lehetőségeit a mértéktelen széndioxid kibocsátás miatt.

Az egész válság, a kombináltpor körül kezdődött, egyes helyi freudisták szerint, Micike kegyei feletti kizárólagos jogosultság miatt is, de talán a régi korok beszükkült elméletei és érzéki körhinta nélkül is feltárható az esett, hagyatkozva a tények prózai valóságára. A teljesség igényével és a részrehajlás piculájának esetleges vádja elkerülése végett, elmondatik a história Zanzibár Spontánról, aki valahonnan érkezett...

Senki sem tudja honnan, de egy nap már ott volt és belopta magát örökre az emberek szívébe, levegős oldalzebeik töltése által, valamelyest könnyebben a helyi intézmények hivatalvezetőinek megkülönböztetett figyelmébe. Furcsa, tört kiejtése és arcvonásai, taglejtése, kezének mondatpótló, erőteljes nyomatékai nem adtak lehetőséget a végleges megfajtásra, maradt tehát a „kelet-nyugati” megoldás. Olyan üzletelő, korszerű nomádféle, amelyből a jelen ágrólszakadt kor nagyipari emberüzeme bizonyosan sokat gyártott, a bolygó és nyugtalan lelkek képére, akik soha nem voltak otthon sehol és nem is készülnek ilyen nagyszabású panorámákat megtapasztalni. A maga módján Zanzibár felzárkózni igyekezett a helyhez és emberéhez, amelyről csak jó szava, dicsérete és eltúlzott optimizmusa csapdáiban fogant agapés szuperlatívuszai voltak. Segítőkészségét közügyekben sem késlekedett elővillantani. Amikor egy piaci beszélgetésbe belehallgatva, megütötte a fülét, hogy „Ilyesfélére legjobb orvosság a sárgaföld!”, nem fékezte indulata lengőjét és önköltségen küldetett egy teherfuvarnyit a helyi gyógyszerárba, ebből a kitűnő szerből a rászoruló betegek megsegítésére. Az amúgy is hektikás hajlamú, állandóan vöröslila arcú apotékárius nyugtatása, minden kézenfekvő helyi eszközzel, többheti munkájába került Dr. Ösztrogénnek, aki egy veretes tanulmányt is irt róla, „Izzadság és etika” címmel.

Zanzibár nagyvilági stílusú ember volt. Mindezt kitűnő érzékkel ötvözte a helyi iratlan szabályrendszer és már reflexként rögződött rutinok őszinte hívó lélekhez való tiszteletével és megtartásával. A vasárnapi templomi szolgálat idején, olyan közel kívánt helyet foglalni az üdvözítő igéhez, hogy ez még a legelvakultabb jövevénygyűlölköt is melegséggel töltötte el, különösen hogy előtte olajoskannával a nyikorgó szószeket bírta önkézenleg jobb belátásra, hogy a szentszavak útjába semminemű kétes zaj és nyikorgás ne vegyüljék.

Egy esti vallomásszerű borozás alkalmával - milyen jellemző vonása ez egy ilyen szertelen világfinak! - elejtett néhány mondatot, visszatérő álmáról, amelyben egy Aescolapus nevű fehér gipszből készített torzó, visszaszólt neki a gyógyszerár üveges ablakszárnyából és csak ennyit mondott minden alkalommal: „Kombináltpor”.

Ki ne tudná, mi az a kombináltpor? Elég volt benyitni a gyógyszerár ajtaját, elmondani mije fáj a nagymamának, hol van szorulása és dugulása, csavarodása az atyának, különös hangok és zörejek, idegeknek nyugtalan volta édesanyának... A patikárius feljebb tolta szemüvegét és már mondta is a szentenciát, „Háromszor egyet naponta”, majd szakavatott mozdulataival csomagolta, kézzel hajtogatott fehér staneclibe, a precíziós mérlegén előzetesen kimért mennyei gyógy irt. A kombináltpor nem ismert lehetetlent. Minden nehézséget és beteget túlélt, mindenható gyógyító hírével, a környék lakossága a helyi csoda előtt vezekelt és reggelente türelmetlenül figyelmeztette a patikáriust a nyitva tartás pontos idejére.

„Kombináltport-gyár”, helyesbített Zanzibár a rejtélyes álomkép menetén és azonnal nekilátott tapasztalt nomád módjára a gyár sátorkaróinak leütéséhez.

Az üzlet egyszerű ügylet, a felnőttek világának játékszínháza, ahol haszon és nyereség ideáival megfertőzött, lázas látomások nyomása alatt, szerződnek, társulnak, okoskodnak, fűrnak-faragnak, majd legtöbbször – hajba kapnak.

Mindennek kitűnő ismerője volt Zanzibár. Legjobbnak látta, ötletének kivitelezésére igavonókat talál és a hely, annak szelleme, megkülönböztetett kiválóságainak emberi fűszere, több mint elégségesnek tűnt erre a célra. Előzetes bejelentkezés után,

felszuszogott Fángl Hümér stratégiához, aki a hely nyers erőit tartotta elzsírosodott ujjai pereceiben és előadta tervét. Hümér hümmögött, simított egyet az órája lapján és újra hümmögött.

- Az ötlet jó, sőt kiváló! Beszélni fogok az érdekeltekkel - mondta.

Zanzibár, aki ismerte a taktikázásnak ezt a formáját, úgy intézte, hogy látogatás Dr. Ösztrogénhez, aki a finom diplomácia nyelvének és a tömegek ámulatba ejtésének nagymestere, ne maradjon titokban Fángl Hümér előtt.

A két, közösségi gránitobeliszk eleddig csupán feszélyezett, egymásiránti nézete, itt fordult kerékagyig a feneketlen sárba.

- Még hogy egy ilyen, mint Hümér!, - sziszegte sipító hangján Dr. Ösztrogén és hirtelen felindulásból, tanulmányba kezdett, amely nem volt lélekemelő a témája választása miatt, de mindenesetre kidomborítottatott Fángl Hümér ellen táplált eredendő rosszindulata. Továbbiakban, a helyi „Kézimunka és horgolás” nőegylet serényeibe igyekezett plántálni a friss rontást, a rögtönzött felolvasás erőltetett oszlopos menetében.

- Micsoda! Micsoda!!!, - dühöngött Fángl Hümér. - Majd én megmutatom!

Egy ilyen keménykötésű, szilaj marcona szavaiban nem is lehet kételkedni. Meg is mutatta...

A következő vasárnap céllövő versenyt rendezett és minden körkörös tábla közepére, önkezével beragasztotta Dr. Ösztrogén kicsinyi tett képét, persze nem az ígéretes fiatalága idejéből. Módszeresen, miszlikbe lőtte táblája környékét, annak tartó rúdját, sőt újabb töltényekért is futatott egy alkalmi báméskodót. Késő délutánig dült a magánütközet, ott vívott kíméletlenül, kivörösödött szemekkel, amíg a zápor rongygyá nem áztatta Dr. Ösztrogén komisz ló képét a céltáblán. Egy megható példája az égi könyörületnek, amely az emberi erőfeszítések segítségére siet. Az esetből szép prédikációt szerkesztett a tisztelendő úr, elhallgatva annak egyéb körülményeit.

Amikor a szelek fújnak, no meg az eső is pityereg, nem könnyű tüzet csiholni. A Fángl Hümér és Dr. Ösztrogén magánvitája, amelyet a jószívű és vajlelkű Micike hiába próbált lepedők gyűrésével, önfeláldozása minden lehetséges eszközének bevetésével elsimitani, megmérgezte a vállalkozást, a község felemelkedését és a kombináltpor fényes jövőjét. A híres recept, az orvosságról, ami hatékony és a tájból fogant, mindörökre elveszett. A patikárius úr békésebb világra szenderült azóta, mindig csillogó szárnyas kirakatának szekrényébe a gipszbe öntött Aescolapus torzó helyett, hortenziákat és azáleákat látni. A pillanat törtje idejére, az utcanépe minden figyelmét elvonja az ott felbukkanó Micike, összes földi bájaiba öltözve, mint hús virágok kertjében hajladozó illatos tearózsa.

Hogy mi lett Zanzibárral...? Eltűnt. Hagyatéka, nem fizetett számlái maradtak bérelt szobájában egy agyondátumozott, világváros fényes neveivel teleragasztott bőröndben. A vidék krónikásai nem tettek pontot az esetre. Holdas estéken látni vélik a hívó lelkek, amint fehér csónakon siklik a vízen és eltűnik a kanyarulatnál. A jobb hallású hívők, bús-édes klarinészót is hallanak.

Szenvedélyes emberi ügyekben, nincsen igaztevő hivatal, vagy gyógyulást ígérő csoda, csak a feledés nagyszerű képessége és a mindenre rátelepedő finomszerkezetű por. No meg, a jófajta sárgaföld es a temető csendje... Ezt állítják a tapasztaltabbak.